

Nyhetsbrev augusti 2020

Välkommen till ett nyhetsbrev som innehåller korta nyheter, råd och tips om social hållbarhet, jämställdhet, diversifiering och inkludering.

- Du hittar de gamla breven på <http://euroquality.se>
- Om du vill att fler ska få nyhetsbrevet, har bytt adress eller vill avbeställa, hör av dig till info@euroquality.se

”Jorden är rund för att det inte ska finnas några gränser”

(Ur Var positiv)

Kvinnor i ekonomiskt överläge har ökad risk att drabbas av partnervåld

Kvinnor som befinner sig i ett ekonomiskt överläge gentemot sin manliga partner, löper större risk för våld i hemmet, enligt en ny avhandling i nationalekonomi.

Risken för våld mot kvinnor ökar då kvinnors relativa ekonomiska position förbättras, jämfört med deras partner. Det visar nationalekonomen Sanna Ericsson i sin avhandling "Reaching for Equality".

– Min studie visar att en bakslagseffekt kan existera även i jämställt land som Sverige, samt att effekten skiljer sig åt mellan olika demografiska grupper i samhället, säger hon.

Sanna Ericsson bedömer kvinnors ekonomiska position med hjälp av ett mått på deras förväntade arbetsinkomst, vilken baseras på historiska skillnader i regional industrisammansättning, könssegregering på arbetsmarknaden och löneutveckling över tid. Sedan mäter hon våld i hemmet med hjälp av uppgifter om kvinnor som uppsökt svenska sjukhus på grund av misshandel, som ägt rum hemma eller på en ospecificerad plats.

Män destruktiva när kvinnan får bättre lön

– Våld mot kvinnor, och framförallt partnervåld, är svårt att mäta eftersom anmälningsbenägenheten kan skilja mycket och mörkertalen sannolikt är mycket stora. På grund av detta använder jag mig av sjukhusdata för att studera relationen mellan kvinnors ekonomiska position och risken att de besöker ett sjukhus för skador orsakade av misshandel, säger Sanna Ericsson.

Sanna Ericssons forskning visar att när kvinnors ekonomiska position förbättras så ökar inte bara kvinnomisshandeln, utan även sannolikheten av kvinnornas äkta män besöker ett sjukhus för orsaker relaterade till depression, stress, ångest, missbruk eller för att själva ha utsatts för misshandel.

– Resultatet tyder på att mäns destruktiva beteende riskerar att öka då kvinnors ekonomiska position förbättras, vilket är i linje med teorier som förutspår en bakslagseffekt av ökad kvinnlig ekonomisk frihet, så kallad ”male backlash”, säger Sanna Ericsson.

Drabbar äldre och högutbildade värst

Bakslagseffekten är starkare för äldre kvinnor, kvinnor med högre utbildning och kvinnor i mer långvariga äktenskap, enligt Sanna Ericssons studie.

– De grupperna förbises ofta i debatten kring partnervåld. Min forskning visar därmed hur viktigt det är att nå ut även till dessa kvinnor med eventuella insatser i kampen mot våldet. Jag kan visa på att det finns en risk för att ökad ekonomisk frihet för kvinnor ger en bakslagseffekt – även i ett jämställt land som Sverige.

Teorin om en manlig bakslagseffekt handlar om att traditionella könsroller hotas då kvinnan får en förbättrad ekonomisk position relativt till mannens.

Studien visar att om kvinnors förväntade inkomst ökar med en standardavvikelse (vilket år 2019 motsvarar cirka 55 000 kr) så fördubblas risken att kvinnan besöker ett sjukhus för skador orsakade av misshandel, jämfört med den genomsnittliga risken (0.23 promille).

Tvärtom i utvecklingsländer

Tidigare forskning på relationen mellan kvinnors ekonomiska position och partnervåld går i olika riktningar. Forskning från till exempel USA och Storbritannien har visat att då lönegapet mellan män och kvinnor minskar så sjunker risken för våld i hemmet, medan forskning från utvecklingsländer generellt visar på en positiv relation, likt Sanna Ericssons resultat.

– Mina resultat kan anses kontroversiella, men när jag testar för svagheter i metoden så håller ändå resultaten. Min studie kompletterar den tidigare forskningen genom att den detaljerade svenska registerdatan gör det möjligt att studera relationen mellan kvinnors ekonomiska position och kvinnovåld i mer detalj, på individnivå och med ett mått på våld som troligtvis är mindre drabbat av selektiv underrapportering, nämligen sjukhusdata.

Svårt mäta partnervåld

Sanna Ericsson menar att sjukhusbesök för misshandel sannolikt bara mäter toppen av ett isberg av partnervåld. Detta eftersom besöken endast fångar de mest allvarliga misshandelfallen. Dessutom består detta mått på våld i hemmet (sjukhusbesök för misshandel) av tre komponenter:

1.faktisk misshandel

2.sannolikheten att kvinnan uppsöker ett sjukhus om hon har blivit misshandlad

3.samt sannolikheten att hon uppger korrekta orsaker till sina skador på sjukhuset.

– I min studie vill jag fånga relationen mellan ekonomisk egenmakt och den första komponenten, det vill säga faktisk misshandel, säger Sanna Ericsson.

Men med detta finns också en risk: Alla tre komponenter kan vara kopplade till egenmakt och om forskaren inte tar hänsyn till dem skulle de kunna snedvrída resultaten. Därför har Sanna Ericsson även kontrollerat att relationen mellan ekonomisk egenmakt och risken för sjukhusbesök är densamma även om hon endast mäter sjukhusbesök med inläggningar som varar över minst en natt (där skadorna är så pass allvarliga att uppsöka vård är mindre av ett val och mer av en nödvändighet). Därför kan hon utesluta att valet att uppsöka sjukhus inte är vad som driver resultaten.

– Jag ser även att mina resultat inte ändras då jag inkluderar sjukhusbesök för skador som liknar de av misshandel, men där kvinnan uppger att orsaken är en olycka, vilket indikerar att felrapportering vid sjukhuset inte heller är vad som driver mina resultat. Jag känner mig stärkt i min övertygelse att det jag skattar är effekten av kvinnlig ekonomisk egenmakt på risken för kvinnomisshandel, säger Sanna Ericsson.

Kontakt:

Sanna Ericsson, doktor i nationalekonomi, Lunds universitet, sanna.ericsson@nek.lu.se

<https://www.forskning.se/2020/08/20/kvinnor-i-ekonomiskt-overlage-har-okad-risk-for-misshandel/>

Hur påverkas kärleksrelationen av mannens föräldraledighet?

Sverige brukar lyftas fram som ett land med väldigt generös föräldraförsäkring. Över tid har allt fler dagar reserverats för vardera föräldern, ofta kallat ”pappamånader”.

Spelar uttaget av föräldraledighet någon roll när det gäller att hålla ihop kärleksrelationen på sikt?

En ny studie vid Stockholms universitet har tittat på det.

Det finns tidigare studier som visar att pappor som tar ut föräldraledighet skiljer sig i mindre utsträckning, säger Ann-Zofie Duvander, professor i demografi vid Stockholms universitet.

Hon och hennes kollegor tittade i en ny studie på hur uttaget av föräldraledigheten sett ut mellan 1993–2011 i Sverige, Norge och Island. Datan utgick från heterosexuella par som bodde ihop. Forskarna undersökte hur föräldraledigheten togs ut under barnets två första år samt vilka par som separerat efter två år.

Pappor i de här länderna har tagit ut föräldraledighet i större utsträckning än i andra länder, men det har dragits ganska stora växlar på vad det skulle kunna leda till, både för jämställdheten och för arbetsmarknaden och barnafödandet, säger hon. **Och förutsättningarna för** att ta ut föräldraledighet ser olika ut i de tre länderna. Regler har förändrats över den tid som studien tittat på, men Sverige har haft mest generösa regler när det gäller längden på hela föräldraledigheten. Här har också flexibiliteten varit störst, alltså när man kan ta ut föräldraledighet.

– Norge var lika tidiga som vi med att ha en reserverad månad för papporna. Men ökningen av antalet pappor som tog ut föräldraledighet när det blev möjligt var större i Sverige än i Norge, berättar hon.

skillnaderna i regler var flera. Till exempel hade papporna i Norge bara rätt att använda sin del av föräldraledigheten förutsatt att mamman hade arbetat innan barnet föddes. Var mamman till exempel student hade därför inte pappan någon

rätt till föräldradagar. På Island har man delat upp föräldraledigheten på tre månader per förälder, plus tre månader som föräldrarna får dela upp hur de vill.

Mönstret man hittade i undersökningen var dock tydligt.

– I de familjer där pappan inte tar ut föräldraledighet alls har man en större risk att separera, i alla tre länderna, säger Ann-Zofie Duvander.

Men i både Sverige och Norge är kurvan i studien mer formad som ett U, förklarar hon: Familjer med pappor som inte var föräldralediga alls hade större risk för separation. Men även pappor som tog ut *mer* än den reserverade föräldraledigheten hade större risk att separera än de som tog ut de reserverade antal dagarna.

Varför vet forskarna inte. Det handlar om en registerstudie som inte säger något om orsak och verkan bakom olika samband.

– Försöker man vara mer jämställd än det som föreskrivs så kanske man kan möta motstånd, till exempel på jobbet. Det hittar vi i Norge också. De som följer förväntningen, att pappor ska vara hemma men inte hur länge som helst, de tycks ha störst chans att inte separera, säger Ann-Zofie Duvander.

“Fathers’ Use of Parental Leave and Union” Ann-Zofie Duvander

Dissolution <https://link.springer.com/article/10.1007/s10680-019-09518-z>

Att göra vänskap - en kultursociologisk analys av högstadieelevers relationsarbete

Avhandlingen intresserar sig för högstadieelevers relationsarbete och i synnerhet deras sätt att göra vänskap. Mer specifikt analyseras elevernas relationsvardag utifrån hur sociala och symboliska gränser dras, utmanas och upplöses. Genom att anta ett kultursociologiskt perspektiv på elevernas iscensättande av vänskap har det blivit möjligt att se hur olika kulturella ideal och även var och när vänskapen iscensätts, kan kopplas till social makt som i sin tur skapar inkludering och exkludering.

Avhandlingen visar att elevernas relationsarbete är ett hårt arbete vilket inbegriper face work, försvarande av gränser och ifrågasättande av invanda

sociala ordningar. Detta arbete lyfter fram de frågor som är centrala i elevernas formande av identitet(er), vem de är inför dem själva men också inför andra. För att kunna få en förståelse för elevernas vänskap, som utgår från ett kultursociologiskt perspektiv, har Lina Lundström samlat data genom videoupptagningar, observationer och intervjuer.

Research project in English: [A cultural sociological understanding of friendship in school](https://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:1422498/FULLTEXT01.pdf)

<https://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:1422498/FULLTEXT01.pdf>

Allt fler kommuner inför åtgärder för att bryta segregationen

Allt fler kommuner tar till drastiska åtgärder för att försöka bryta segregationen. Senast ut är Trollhättans kommun som vill tvinga fram mer blandade klasser i kommunens skolor.

– Det är ohållbart i längden att ha skolor där nästan alla elever har utländsk bakgrund, säger Per Hellmark, grundskolechef i Trollhättan.

Han beskriver Trollhättan som en tydligt uppdelad stad. På ena sidan av E45:an finns tre skolor – Kronan, Frälsegårdsskolan och Lextorpsskolan – med bland de lägsta skolresultaten i landet. De flesta eleverna har utlandsfödda föräldrar och utbildningsnivån i området är generellt lägre. På andra sidan finns enligt grundskolechef Per Hellmark en större blandning och skolor där samtliga elever klarar behörighet till gymnasiet och där skolresultaten är långt över riksnittet.

– Det är verkligen två ytterligheter vi ser. Att det ser ut som det gör är en följd av bostadssegregationen. Men skolan har en chans att hjälpa till att motverka den här utvecklingen och då måste vi göra det, säger Per Hellmark.

På uppdrag av utbildningsnämnden har man nu tagit fram ett förslag som går ut på att lägga ned hög- och mellanstadiet på Kronan och helt stänga Frälsegårdsskolan – båda i det utsatta område Kronogården.

Även Velandas skola, en mindre skola som ligger i ett villaområde, ska stängas enligt förslaget. Eleverna ska i stället fördelas över andra skolor i kommunen.

– Om man har fler mycket studiemotiverade elever så drivs även de svagare eleverna uppåt, enligt forskning. Det finns inget som tyder på att de starka eleverna dras ner. Man lär sig helt enkelt mer i blandade grupper. Så som vi har det nu är det först på gymnasiet som eleverna kommer till en blandad klass, säger Hellmark.

Liknande åtgärder har genomförts i flera andra kommuner.

I Malmö valde man 2015 att lägga ned högstadiet i området Rosengård. Två år senare fördubblades antalet elever som blev behöriga till gymnasiet, enligt SVT.

Sedan förra skolåret har man återigen startat högstadiet på två skolor i Rosengård, med en klass var och med en kulturinriktning på båda. Enligt Sara Wettergren (L), kommunalråd med ansvar för skola i Malmö, har det hittills fungerat bra. Det som karaktäriserar Rosengårdsskolan i dag är väldigt mycket struktur och allt är väldigt genomtänkt. Om en skola har haft en starkt negativ utveckling år efter år utan att man ser någon ljusning och trots extra resurser och andra åtgärder ska man inte vara rädd att stänga ner. Ibland kan den enda lösningen vara att börja om från början.

På några andra håll i landet gick man steget längre. Nyköping slog ihop alla fyra kommunala högstadieskolor i en centralt placerad skola som öppnade sina portar 2014.

Henrik Eriksson, dåvarande skolchef i kommunen, berättar att det har varit svårt att utvärdera resultatet. 2015 kom flyktingkrisen och plötsligt hade skolans andel nyanlända elever växt till 30 procent.

– Vi var väldigt stolta över det arbetet vi la ner för att se till att så många som möjligt av dem skulle få betyg, även efter bara några månader i Sverige, men det innebar också att vi sjönk i rankningen, säger han.

Enligt Henrik Eriksson innebar förändringen också att fler valde att sätta sina barn i någon av kommunens friskolor.

Den kommunala skolegregationen på högstadienivå upphörde omedelbart och kom aldrig tillbaka. Det var oerhört lyckosamt. Samtidigt förvärrades segregationen mellan de kommunala skolorna och friskolorna. Uppdelningen blev skarpare, sammanfattar han.

Per Hellmark, grundskolechef i Trollhättan, säger att man har dragit lärdomar av andra kommuners åtgärder.

– Vi tycker att vårt förslag är ganska försiktigt om man jämför med hur man gjort på en del andra ställen. Samtidigt måste vi göra något. Det är ohållbart i längden att ha skolor där nästan alla elever har utländsk bakgrund och där inte alla får samma förutsättningar i livet, säger Per Hellmark.

Ett slutgiltigt beslut om skolornas framtid fattas till hösten.

<https://www.dn.se/nyheter/sverige/klasser-ska-tvangsblandas-for-att-bryta-segregationen-i-skolan/>

Kvinnor i styrelserna

Andelen kvinnor i börsbolagens styrelser ökar marginellt, enligt en årlig sammanställning gjord av branschorganet kollegiet för svensk bolagsstyrning. Andelen kvinnor har ökat med 0,2 procent till 34,7 procent. Bland de stora bolagen är andelen kvinnor 38,6 procent en minskning med 0.6 procent.

<http://www.bolagsstyrning.se/>

Andra AP-fondens Kvinnoindex 2020 - andelen kvinnor i styrelser minskar något

Andra AP-fondens Kvinnoindex för 2020 visar att andelen kvinnliga styrelseledamöter i bolag noterade på Nasdaq Stockholm, för första gången sedan 2013, minskar något och uppgår nu till 33,7 (34,0) procent. Däremot ökar andelen kvinnor i ledningar för tionde året i rad och uppgick vid årets mätning

till 24,3 (24,0) procent. För första gången är mer än 10 procent av börsbolagens VD:ar en kvinna.

– Jag hoppas att detta bara är ett hack i kurvan och att den uppgång vi sett sedan 2013 avseende andelen kvinnliga ledamöter fortsätter. Men det är också en väckarklocka för alla valberedningar att arbetet med mångfald även fortsättningsvis aktivt måste prioriteras. Det är dock glädjande att se att andelen kvinnor i ledningar fortsätter att stadigt öka eftersom detta ju är den främsta rekryteringsbasen för styrelseledamöter, säger Eva Halvarsson, VD för Andra AP-fonden.

– Det är intressant att återigen notera att valberedningar med kvinnor är positivt korrelerade med styrelser med högre andel kvinnor. Bolag helt utan valberedning har lägre andel kvinnor i styrelsen än övriga bolag, säger Eva Halvarsson.

I styrelser i primärnoterade Large cap-bolag uppgår andelen kvinnor till 40,3 (41,0) procent om VD exkluderas från styrelsen.

Av de 336 undersökta bolagen har 257 bolag minst 25 procent kvinnor i styrelsen (76,5%). När det bryts ned på börsvärdesgrupper är det nästan 9 av 10 large cap-bolag som når upp till nivån.

Nyvalda kvinnor i styrelser är yngre än sina manliga motsvarigheter och kvinnliga styrelseledamöter har i genomsnitt något fler styrelseuppdrag än manliga ledamöter.

Bakgrund till Andra AP-fondens Kvinnoindex

Andra AP-fonden har sedan 2003 årligen genomfört en studie tillsammans med Nordic Investor Services för att mäta andelen kvinnor på mellancheftsnivå, i företagsledning och styrelser i noterade bolag. Undersökningen för 2020 omfattade 336 primär- och sekundärnoterade bolag på Nasdaq Stockholm. Utöver detta mäts andelen kvinnor som tagit examen inom utbildningar som traditionellt varit rekryteringsbas för företagsledning och styrelser.

För ytterligare information kontakta:

Eva Halvarsson, VD Andra AP-fonden, telefon 031-704 29 00

Ulrika Danielson, Kommunikationschef, telefon 0709-50 16 13

Källa: Andra AP-fonden
[Kvinnoindex 2020](#)

Siffrorna avser samtliga bolag noterade på Nasdaq Stockholm, om inget annat anges.

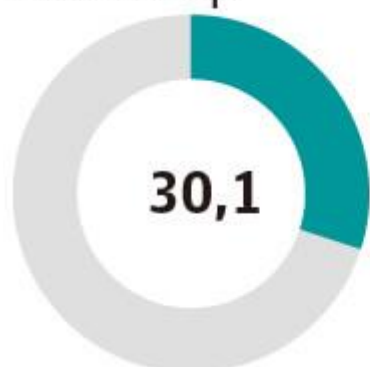
Andra AP-fonden är en av fem buffertfonder i det svenska pensionssystemet och en av norra Europas största pensionsfonder. Fonden förvaltar 381,3 miljarder kronor (31 december 2019) inom i princip alla tillgångsslag och över hela världen. Vi är ledande specialister på det svenska pensionssystemet och strävar efter att vara en kapitalförvaltare i världsklass. Vi är globalt ledande i att integrera hållbarhet i våra investeringar, till nytta för pensionssystemet. Fonden är en långsiktig och ansvarsfull kapitalförvaltare. www.ap2.se

<https://www.ap2.se/sv/nyheter-rapporter/pressreleaser/2020/andra-ap-fondens-kvinnoindex-2020-andelen-kvinnor-i-styrelser-minskar-nagot/>

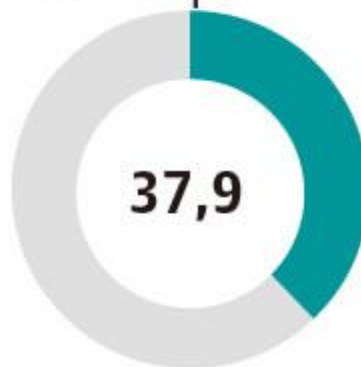
Andel bolag med minst 40 procent kvinnor i styrelsen

(Procent)

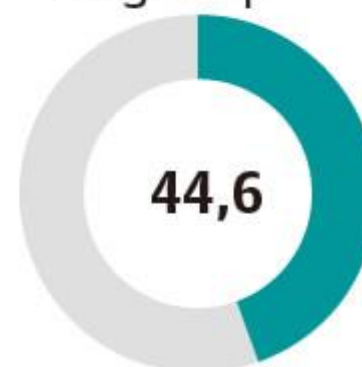
Small cap

Mid cap

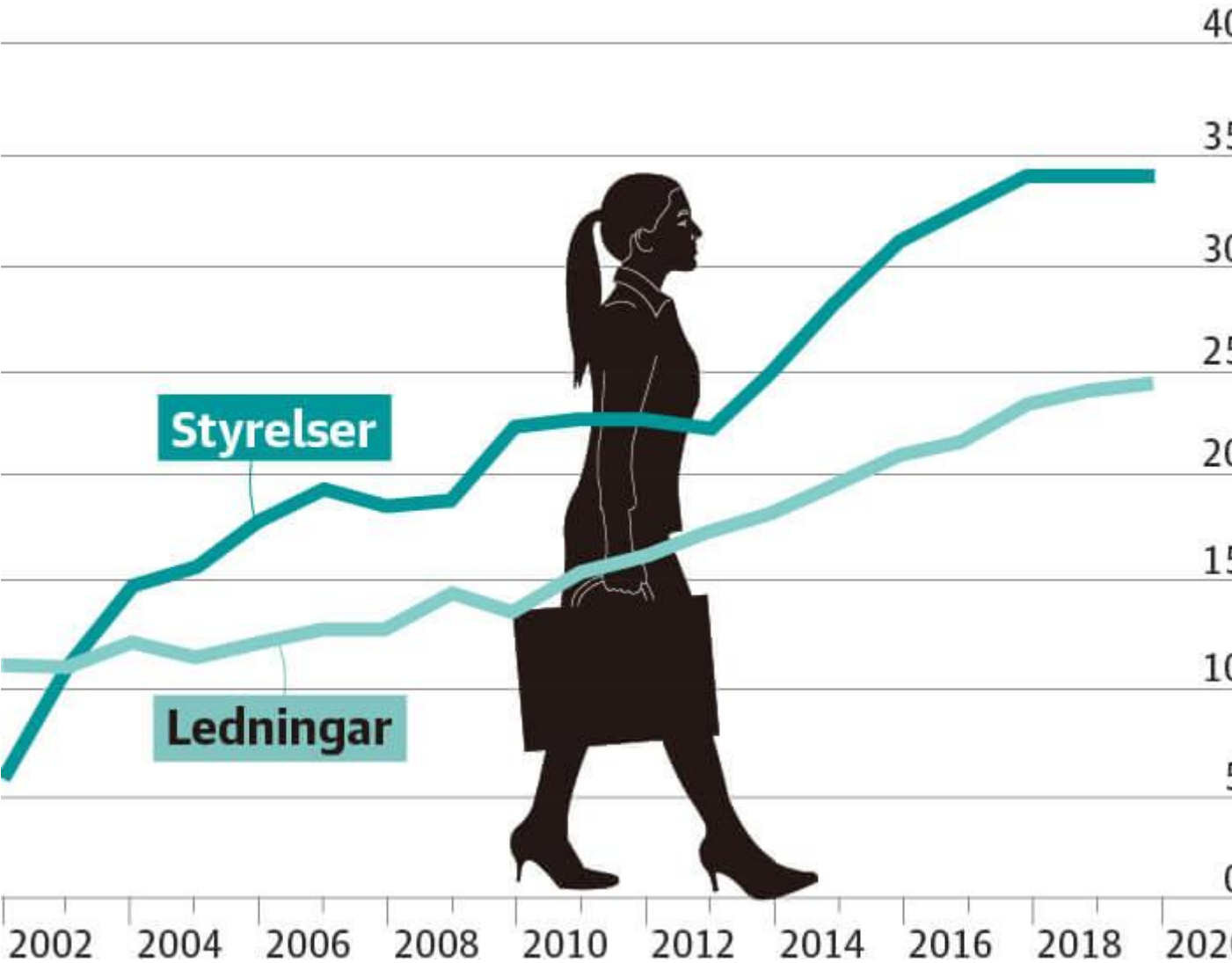
Large cap

Källa: Andra AP-fonden

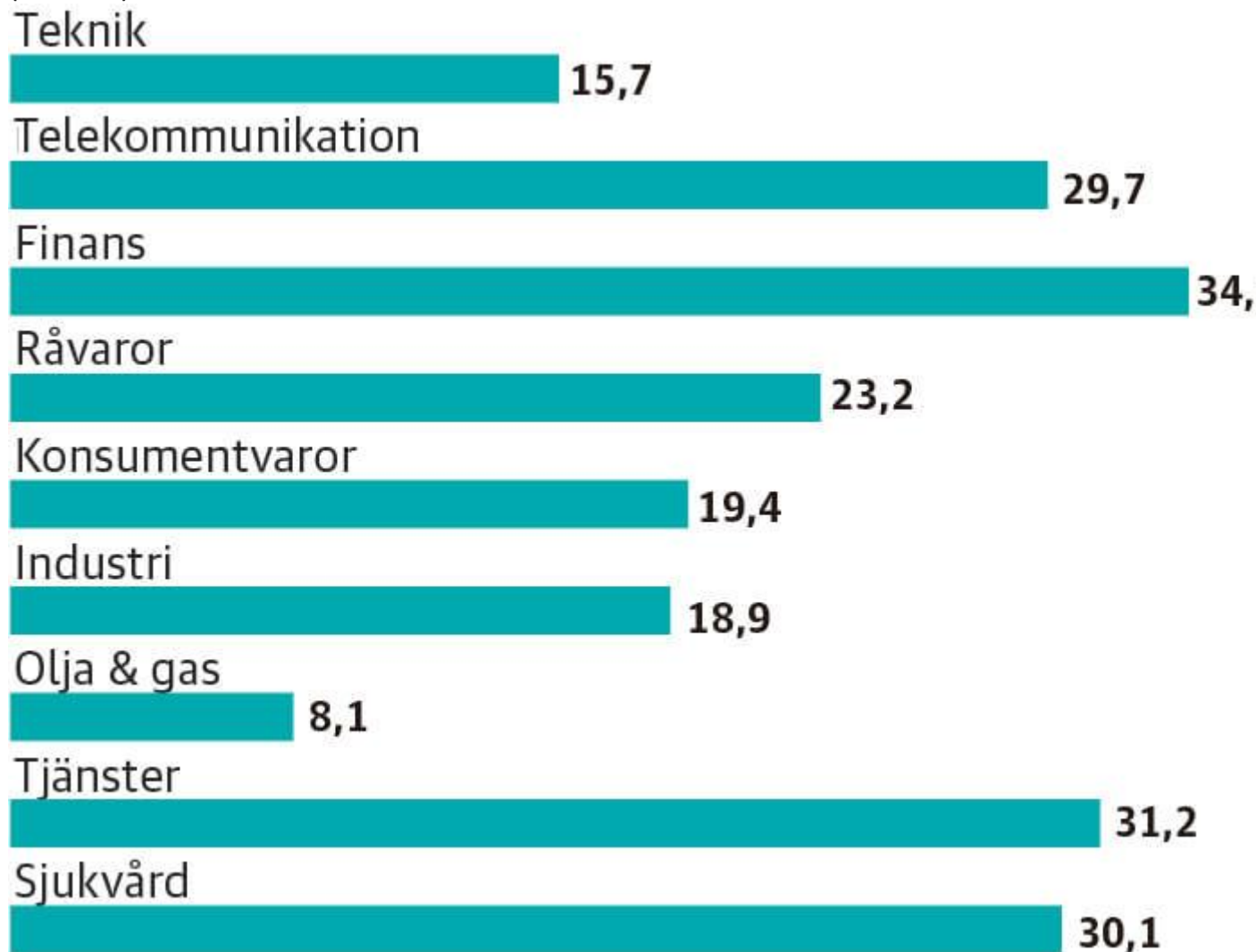
Andel kvinnor i styrelse och ledning

(Procent)

Andel kvinnor i ledningsgrupp per bransch 2020

(Procent)

Källa: Andra AP-fonden

Duktiga muspappor väcker frågor om faderskap

Muspappor är bättre på att ta hand om sina ungar än råttpappor. Enligt en ny studie kan detta spåras till en gammal del av hjärnan, hypotalamus. Fynden leder till nya frågor om vad som kan få en pappa mer eller mindre intresserad av sina barn.

Råttor och möss är två arter med mycket gemensamt, men i just hypothalamus skiljer sig nervcellerna åt mellan dem. Det leder till att musens celler frisätter lägre mängder dopamin, vilket i sin tur leder till höga nivåer av prolaktin. Prolaktin är i sin tur ett hormon som utlöser moderskapsfunktioner hos honor i många arter, inklusive människa. Enligt den nya studien, som utförts vid Stockholms universitet och Karolinska Institutet, i samarbete med University of Otago i Nya Zeeland, kan man nu konstatera att detta även leder till att mushanar blir mer benägna att ta hand om sina ungar. De plockar upp dem när de kommit vilse, för dem till boet och ser till att de håller sig varma. Hos råttapporna såg forskarna inget av dessa beteenden – förrän de behandlades med prolaktin. På motsvarande sätt kunde forskarna få muspappan att tappa intresse för sina ungar, genom att ”sakta ned” nervcellerna som leder till höga nivåer prolaktin. Huruvida samma mekanismer kan hittas hos människan är oklart, men de komponenter som identifierats i systemet är i många avseenden bevarade genom evolutionen och finns även hos människor.

En gemensam angelägenhet SOU 2020:46

En kommitté för ökad ekonomisk jämlikhet – en jämlikhetskommission – har haft i uppdrag att lämna förslag som syftar till att långsiktigt öka den ekonomiska jämlikheten och öka möjligheterna till social rörlighet. Kommissionens förslag ska sammantaget bidra till ökad jämställdhet och en förbättrad integration.

Klyftorna i Sverige ökar. De som drabbas hårdast är de som redan har det tuffast. Orsaken är de senaste decenniernas förda politik. Det menar Jämlikhetskommissionen som överlämnar sitt betänkande över hur Sverige kan bli mer jämlikt.

Klyftorna i Sverige bara ökar och är idag det största sedan **SCB** började mäta glappet mellan fattig och rik i början av 1990-talet.

Den rikaste tiondelen av Sveriges befolkning har nästan lika stor del av den totala disponibla inkomsten som den halvan av befolkningen som har lägst inkomst.

Sverige är idag det land i OECD där klyftorna ökar mest de senaste decennierna.

Det är orsaken bakom att regeringen 2018 tillsatte en jämlikhetskommission. Idag presenteras [resultatet](#).

– Bakgrunden till att regeringen fattade det här beslutet är att vi har sett att de ekonomiska klyftorna i Sverige, precis som i resten av världen, har vuxit den senaste tiden. Det är en väldigt oroande utveckling, säger finansminister Magdalena Andersson (S) innan hon mottar rapporten.

Hon beskriver utvecklingen som en del av en större trend i västvärlden, men som i Sverige också är ett resultat av förd politik.

– Avskaffandet av förmögenhetsskatten och arvsskatten, förändringarna av 3:12-reglerna som ger höginkomsttagare möjlighet att ta ut mycket stora inkomster till mycket låg beskattning. Parallellt med det här har våra försäkringssystem inte hängt med.

Läs mer: [3:12-reglerna urholkar skattebasen](#)

Jämlikhetskommissionen har haft i uppdrag att föreslå åtgärder som kan utjämna skillnader i uppväxtförhållanden, utbildning och arbetsvillkor. I uppdraget har också ingått att föreslå åtgärder som stärker enskildas ställning gentemot starka ekonomiska intressen. Per Molander har lett kommissionen.

En av restriktionerna i uppdraget har varit att jämlikheten ska stärkas på sådant sätt att det också stärker ekonomin. Det har alltså inte varit fritt fram att föreslå höjda skatter och nya bidrag. Regeringen har en hypotes att det är möjligt att öka såväl jämlikheten som ekonomi och tillväxtpotentialen. Vårt arbete har bekräftat det riktiga i den hypotesen.

Uppdraget var att fokusera på marknadsinkomster, alltså inkomster från arbete och kapital men kommissionen har vidgat området och också tittat på inkomster av fler slag än bara finansiella tillgångar. Framförallt humankapital och socialt kapital.

Sammanfattningsvis visar utredningen att klyftorna ökat på alla områden.

Läs mer: [Sverige är på väg att bli ett fattigare land](#)

Kapitalinkomsterna, som är en av de största anledningarna till att de rika blir rikare, är enligt Molander svåra för statistiken att fånga. De tenderar att vara lite ryckiga och kan dessutom ackumuleras under flera år.

– Huvudintrycket är ändå att de högsta inkomstskikten också har upplevt de största inkomstökningarna under de senaste 25 åren. Inte bara i absoluta tal, utan även i relativa tal.

Även inkomstfördelningen gällande disponibel inkomst har blivit mer ojämlik. En av huvudorsakerna till det är enligt Per Molander för att skatter och transfereringar inte omfördelar i lika hög utsträckning som det gjordes för ett par decennier sedan.

Per Molander varnar dock att det mått som används, när de beräknat hur hushållens disponibla inkomst står sig i relation till marknadsinkomster (avkastning på kapital, löner, och andra typer av avkastning och inkomster), Ginikoefficienten, är ett relativt trubbigt verktyg.

– I de flesta fall krävs det en mer detaljerad beskrivning av inkomstfördelningen för att man inte ska felaktiga slutsatser.

Kommissionens förslag rör flera områden, där de viktigaste säger Per Molander är utbildning, bostad, migration och integration och socialförsäkringen.

Förslagen gällande insatser för en mer jämlik skola följer i stora drag de rekommendationer som Björn Åstrand lade fram tidigare i år.

Läs mer: [Utredning föreslår obligatoriskt skolval](#)

Ett tydligare statligt ansvar, en integration utav de fristående skolorna i ett gemensamt skolsystem och strikt kostnadsrelaterade bidrag är några av jämlikhetskommissionens slutsatser.

– Återuppliva det sektorsbidrag som fanns när skolan kommunaliserades, det försvann ganska snabbt. Men det förslår vi ska vara det statliga instrumentet för att påverka hur kommunerna sköter skolan. I dag är det så att fördelningskomponenten varierar väldigt starkt mellan kommunerna och det är inte en kommunal angelägenhet att bedriva fördelningspolitik säger Per Molander som tillägger:

– De fristående skolorna har också väl stora friheter, de är dessutom finansiellt överkompenserade i och med att de får i princip samma bidrag per elev trots att de har en lägre kostnadsnivå och det satt i relation till prestationerna faktiskt gör att produktivitetsnivån i de fristående skolorna är lägre än i den offentliga skolan.

Även inom bostadspolitiken handlar det enligt utredningen om ett förtydligt och förstärkt statligt ansvar. Huvudproblemet är att det bostadsbrist i en majoritet av landets kommuner och det är framförallt bristen på billiga hyresrätter som är mest akut. Det måste angripas på flera håll.

– Man måste öka produktionen av lägenheter, man behöver stärka hushållens betalningsförmåga för boende och man behöver utnyttja den befintliga stocken bättre än vad för närvarande görs. Vi föreslår också att man stärker hyresgästernas inflytande när det kommer till renoveringar, som blivit ett växande problem, säger Per Molander.

Som tredje område av extra vikt är migration och integration. Sveriges demografiska sammansättning är relativt god på grund av flyktingmottagandet och det är av stor vikt att den resursen används bättre än idag säger Per Molander.

– Vi har ett antal förslag; arbetskraftsinvandringen måste bli mer reglerad, anställningserbjudanden ska vara bindande, för asylinvandringen vill vi se en centralisering och ett ökat statligt ansvarstagande och också ett ökat finansiellt ansvar. För att denna kategori ska kunna utnyttjas till full utsträckning krävs investeringar i skolan, från förskolan upp till vuxenutbildningen.

De sociala försäkringarna har försvagats trots att ekonomin har fortsatt internationaliserats och det innebär enligt Molander ett brott mot den historiska kompromiss vi haft där man skulle acceptera en snabb strukturomvandling i utbyte mot ett starkt socialförsäkringssystem.

– Den sårbarhet som det inneburit förklarar mycket av det politiska missnöje som vi ser resultatet av i det politiska livet.

Utredningen föreslår bland annat riktmärket 80/80, alltså att 80 procent av arbetstagarna ska få 80 procent av sin lön, en harmonisering mellan systemen för att förhindra att människor faller mellan stolarna eller hamnar i limbo, och att a-kassan blir obligatorisk.

Förslagen som läggs fram beräknas kosta 35 miljarder och finansieringen tas bland annat genom införandet av en »normal« moms på livsmedel, avveckling av rotavdraget och en temporär justering av biståndsmålet från 1 procent av BNP till 0,7 procent.

Dessutom vill kommissionen se att överskottsmålets parametrar diskuteras.

– Den nya migrationens situationen har förändrat förutsättningarna på ett sätt man inte förutsåg för 20 år sedan när överskottsmålet sattes. Sedan har det justerats men den diskussion som ledde fram till beslutet tog inte upp migrationen.

<https://www.dagensarena.se/innehall/sa-ska-sverige-bli-ett-mer-jamlikt-land-igen/>

Arbetsgivaren ansvarig för anställds homofobiska uttalanden

Att en arbetsgivarföreträdare i radio uttalar att han aldrig skulle anställa homosexuella personer omfattas av likabehandlingsdirektivet trots att det inte finns någon specifik skadelidande person. Det fastslog EU domstolen i en dom rörande homofobiskt radiouttalande av en italiensk advokat. (mål C-507/18). Enligt svensk lag, diskrimineringslagen, krävs att någon blivit missgynnad för att det ska bli fråga om diskriminering vilket inte är förenligt med EU rätten. (Jmf mål C-54/07 och C-81/12).

Varannan svensk uppger att man skulle klara att utföra åtta timmars arbete på sex timmar

Den klassiska åttatimmarsdagen består för många till viss del av "tomt" arbete, enligt en professor.

Det är ju så att många inte går på hundra procent av sin kapacitet om man har en åttatimmarsdag. Man kanske surfar lite på internet, gör privata saker, och det är klart att slutar man med det kanske man kan hinna med arbetsuppgifterna på sex timmar, säger Göran Kecklund, professor vid Stressforskningsinstitutet som forskar om arbetstider och hälsa.

Hälften av personerna svarar att de skulle få lika mycket gjort på jobbet om de arbetade sex timmar per dag istället för åtta, enligt en Sifo-undersökning gjord på uppdrag av rekryterings- och bemanningsföretaget Randstad.

Fler kvinnor än män anser att så skulle vara fallet, 58 procent mot 42.

– Det finns ett stort intresse för att ha reducerad arbetstid. Det som arbetsgivare tänker sig är att det skulle påverka produktiviteten negativt, att mindre arbete skulle utföras, men det finns forskning som antyder att tiden inte är så viktig utan att man kan kompensera genom att jobba hårdare, säger Göran Kecklund.

Det är dock inte lika många som är beredda att gå ner i lön för att få mindre tid på arbetet, enligt undersökningen. Bara 30 procent är villiga att offra en del av sin inkomst.

Det finns också risker med att klara av åtta timmars arbete på sex timmar, framhåller professorn.

<https://www.aftonbladet.se/minekonomi/a/QonPeq/halften-tror-sig-fixa-heltiden-pa-sex-timmar>

”Sex timmar istället för åtta, är det den rätta vägen att gå?” En studie om arbetstagarnas inställning till åtgärder för ökat välbefinnande, Örebro universitet, 2019 Författare: Sofia Kjellberg och Philip Säker.

TIPS:

- Ny hemsida men samma adress

www.euroquality.se med jämställdhetsquiz, globalquiz testa dig själv, gratis utbildning ”En minut om” samt mycket mer.

- Ledarskap, genus och inkludering, 9-10 september tillsammans med Per-Olof Berzelius, Sandahl och partners via zoom
- Ny utredning. Jämlikhetskommissionen 2020: 46
<https://jamlikhetskommissionen.se/publikationer/>
- Ny utredning. En moderniserad arbetsrätt. SOU 2020:30 : Betänkande från Utredningen om en modernare arbetsrätt (A 2019:01)

Våra fördjupade utbildningar fortsätter under hösten. Återkommer med datum.

Funktionsvariation och ålder. Lyssna bla på Magnus Carlsson, forskare som pratar om åldersdiskriminering.

Rekrytering och inkludering

Social hållbarhet

Sensommar hälsningar från Ann-Katrine Roth

